

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“ 200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Vždy bývala nejvřelejší moje touha, abych co spisovatel přispěti mohl poněkud k zvelebení vlasti své a k poučení i k vyražení svých krajanů.“

(Pražské noviny č. 1, 1. 1. 1846, s. 1)

II.

Tímto osobním vyznáním otevřel Havlíček první číslo *Pražských novin* 1. ledna 1846, když se ujímal jejich redakce. Už zde se objevují zásady, které považoval za své krédo: nenaříkat, pilně pracovat a odstraňovat nedostatky kolem sebe. *Pražské noviny* vycházely od 80. let 18. století. Koncem roku 1845 končil jejich šestiletý nájem, který držela nakladatelská rodina Haasových. Do vyhlášené veřejné soutěže vstoupil kromě dosavadních nájemců také Karel Vilém Medau a ten se v ní prosadil. Pokud měl vydavatel Medau splnit všechny své smluvní závazky, musely *Pražské noviny* vydělávat, a aby vydělávaly, musely si získat zájem veřejnosti, přesvědčit publikum, aby je kupovalo, a hlavně předplácelo. Hledal se tedy schopný redaktor a František Palacký doporučil do této funkce právě Havlíčka. Za jeho působení se *Pražské noviny* staly centrem a brzy také organizátorem národního života. Havlíček prokázal, že je na funkci dobře připravený, pracovitý, obratný, zásadový, ale také prozíravý. Nechyběl mu elán ani sebevědomí: sám se záhy autorsky ujímal i velkých námětů. Hned v prvních dnech svého působení v redakci nabídl článek *Potřebnost průmyslové školy české*. Téma školství sledoval i nadále, když vydal *Něco pro učitele a o učitelích*. V dalších číslech otiskl svůj programový text *Slovan a Čech*, jímž otrásl dlouholetými představami české společnosti o slovanské vzájemnosti.

III.

Zdeněk Václav Tobolka (připravil k vydání), Karla Havlíčka Borovského *Politické spisy*, I–V, Praha 1900–1903, *Karel Havlíček. Korespondence III*, Robert Adam, František Martinek, Petr Píša, Magdalena Pokorná, Lucie Rychnovská (eds.), Praha 2020; Robert Adam a kol., *Novinář Karel Havlíček a jeho evropské ohlasy*, Praha 2019.

